Super euangelio ſancti Luce Continuum ſan-
cti thome.

Inter cetera incarnati-
onis chriſti myſteria q̄
yſaias propheta diligen
ter ⁊ aperte prenunciat
dicit: Induā celos tene
bris: ⁊ ſaccū ponā ope-
rimentū eoꝝ. dominus
dedit mihi linguā eru-
ditā vt ſciā ſuſtētare eū
q̄ lapſus ē verbo. Erigit
mane: mane erigit mihi
aurē vt audiā quaſi magiſtrū. Ex quibꝰ verbis ⁊ ac
cipere poſſumꝰ euāgelij ſm̄ Lucā materiā: moduꝫ
ſcribēdi: finē: ⁊ cōditionē ſcriptoris. AVG. de cō.
euan. Lucas eni circa ſacerdotalē dn̄i ſtirpē atqꝫ ꝑ
ſonā magis occupatꝰ videt̄. vn̄ ꝑ vitulū ſignificatꝰ
eſt: ꝓpt̄ maximā victoriā ſacerdotis. AMBRO.
Vitulꝰ enī ſacerdotalis ē victima. vn̄ bn̄ cōgruit vi
tulo hic euāgelij liber q̄ a ſacerdotibus īchoauit: ⁊
cōſumauit ī vitulo: q̄ oīm peccata ſuſcipiēs ꝓ totiꝰ
mūdi vita ē īmolatꝰ: ⁊ ipam vituli īmolationem lu
cas ſtilo quodā pleniore diffudit. GLO. Quia igi
tur paſſionē chriſti ꝑncipalit̄ exponere lucas inten
ditꝰ euāgelij materia ſignificari pōt in eo qđ di-
cit̄: Induā celos tenebris: ⁊ ſaccū ponā operimen-
tū eoꝝ. Nā ad litterā ī paſſiōe chriſti tenebre facte
ſūt: ⁊ ī diſcipulis fides obſcurata ē. HIE. ſup yſaiā:
Et chriſtꝰ deſpectꝰ erat ⁊ ignobilis qn̄ pēdebat in
cruce: ⁊ abſcōditꝰ ē vultus eiꝰ atqꝫ deſpectꝰ: vt hūa
no corpe diuia potētia celaret̄. HIE. Sermo aūt
luce tā ī euāgelio q̄ꝫ ī actibꝰ apoſtoloꝝ cōptior ē: ⁊
ſeculari redolet eloquētia. vn̄ ſubdit̄: Dn̄s dedit mi
hi liguā eruditā. AMBRO. Nā lꝫ ſcriptura di-
uina mūdane euacuet ſapīe diſciplinā: qꝛ ī maiore
fucata verborū ambitu: qꝛ rerū rōe ſubnixa ſit: tam̄
ſiquis ī ſcripturis diuīs etiā illa q̄ imitanda illi pu-
tāt q̄rit: īueniet. Sanctꝰ enī lucas velut quendā hi
ſtoricū ordinē tenuit: ⁊ plura nobis geſtoꝝ dn̄i mi-
racula reuelauit: ita tamē vt oēs ſapīe virtutes euā
gelij ipſiꝰ cōplecteret̄ hiſtoria. Quid enī ꝑcellētius
ad ſapiam naturalē: q̄ꝫ qꝛ ſpiritū ſanctū creatorē ēt
dn̄ice īcarnatiōis extitiſſe reſerauit: Docet moralia
ī eodē libro: quēadmodū. ſ. amare inimicū debeam.
Docet etiā rationalia cū lego: quoniā q̄ fidelis ē in
minimo: ⁊ ī magno fidelis ē. EVSE. ī eccleſiaſti-
ca hiſtoria: Is ergo genere quidē antiochenꝰ: arte
medicꝰ: ſm̄ hāc medicinā quā ex apoſtoloꝝ vel ſoci
etate vel traditōe ſuſceperat: duos nobis medicia-
les libros q̄bus nō corpa ſed aīe curent̄ explicuit.
vn̄ ſequit̄: Vt ſciā ſuſtētare eū q̄ lapſus ē verbo.
HIE. ſup yſaiā: Dicit enī ſe a dn̄o accepiſſe ſermo-
ne: quoniā lapſū errantēqꝫ populū ſuſtētet ⁊ reuo
cet ad ſalutē. GRECVS expoſitor: Cū aūt lucas
bone idolis eēt ⁊ capacitatis ſtrēnue ⁊ grecoꝝ ſcīē
tiam cōſecutꝰ ē. Grāmaticā ſiquidē atqꝫ poeſim ad
eptus ꝑfecte: Rethoricā autē ⁊ perſuadendi leporē
aſſecutꝰ ad plenū: neqꝫ philoſophie muneribus ca-
ruit: deniqꝫ ⁊ medicināā acq̄rit. Et quoniaꝫ nature
velocitate ſatis de humana guſtauerat ſapia: ad al
tiorē cōuolat. Accelerat igit̄ ad iudeā ⁊ viſibiliter ⁊
verbotenꝰ chriſtū adit. Cunqꝫ veritatē cognoſceret
verꝰ efficit̄ chriſti diſcipulꝰ: plurimū magiſtro com
moratꝰ. GLO. vn̄ ſubdit̄: Erigit mane quaſi a iu-
uētute ad ſecularē ſapiam. Mane erigit mihi aurē
ad diuina: vt audiā q̄ſi magiſtrū. ſ. ipm chriſtum.
EVSE. in eccle. hiſtoria: Tradūt autē qꝛ euāgeliuꝫ
ſuū ex pauli ore ꝯſcripſerit: ſicut ⁊ marcꝰ que ex pe-
tri ore fuerāt ꝑdicata cōſcripſit. CHRY. ſup mat
theū: Vterqꝫ autē eoꝝ magiſtrū imitatꝰ ē: hic q̄dem
paulū ſup flumina fluentē: ille autē petrū breuilo-
quio ſtudentē. AVG. de cō. euan. Eo autē tēpo-
re ſcripſerūt quo nō ſolū ab eccleſia chriſti: verū eti
am ab ipſis adhuc ī carne manētibus apoſtolis ꝓ-
bari meruerūt. Et hec proemialiter dicta ſufficiāt.

Quoniāquidē multi conati ſūt ordinare
narrationē q̄ in nobis cōplete ſūt rerū:
ſicut tradiderūt nobis q̄ ab initio ipi vi-
derūt: ⁊ miniſtri fuerūt ſmonis. Viſum ē
⁊ mihi aſſecuto a pꝛīcipio oīa diligēter ex ordīe ti-
bi ſcribere optīe theophile: vt cognoſcas eorum ver
borū de q̄bus eruditꝰ es veritatē. EVSE. ī eccle-
ſiaſtica hiſtoria: Lucas ī initio euāgelij ſui cāam cur
ſcripſerit īdicauit: videlꝫ quoniā multi alij temere ꝑ
ſumpſerāt enarrare res q̄ ſibi magis erāt ad liquidū
cōperte. Et hoc ē qđ dicit: Quoniāquidē multi co-
nati ſūt ordīare narraōeꝫ rerū. AMBR. Nam ſi-
cut multi ī iudeorū populo diuino īfuſi ſpū prophe
tauerūt: alij autē pſeudo ꝓphete erāt potiꝰ q̄ꝫ pro-
phete: ſicut ⁊ nūc ī nouo teſtamēto multi euāgelia
ſcribere conati ſūt que boni nūmularij nō ꝓbarūt.
⁊ aliud quidē fert̄ euāgeliū quod duodecī ſcripſiſ-
ſe dicitur. Auſus ē etiā baſilides euāgeliū ſcribere.
Fert̄ aliud ſm̄ thomā: ⁊ aliud ſm̄ matthiā. BE-
DA: Multos ergo eos nō taꝫ numeroſitate q̄ꝫ he-
reſeos multifarie diuerſitate cōmendat: q̄ nō ſpiri-
tus ſancti munere donati: ſed vacuo labore conati
magis ordinauerūt narrationē q̄ꝫ hiſtorie texuerūt
veritatē. AMB. Qui enī conatꝰ ē ordinare: ſuo la
bore conatꝰ ē: nec īpleuit ſine cōatu. Sūt enī ⁊ do
nationes: ⁊ gr̄a dei: q̄ vbi ſe īfuderit rigare ꝯſueuit:
vt nō egeat: ſed rn̄det ſcriptoris ingeniū. Et iō bene
dicit: Rerū que ī nobis cōplete ſūt: vel q̄ ī nobis re-
dundāt: qđ enī redūdat nulli deficit: ⁊ de cōpleto
nemo dubitat: cū fidē effectꝰ aſtruat: exitus ꝓdat.
ORI. Dicit autē Rerū: quia nō ſm̄ phantaſiā iu-
xta hereticos exercuit ieſus carnalē ipſiꝰ aduentū:
ſed cū veritas eſſet reuera negociū ꝓfecitꝰ ē. Affe-
ctū autē ſuū īdicat ex hoc qđ ait: Que ī nobis com-
plete ſūt. i. que ī nobis māifeſtiſſime ſūt oſtenſe: cer-
ta enī fide ⁊ ratiōe cognouerat: neqꝫ ī aliq̊ fluctua
bat. CHRY. Euāgeliſta autē nō ſolū teſtimonio
cōtentus ē ꝓprio: ſed ad apoſtolos totū refert: īde
robur venat̄ ſermoni: ⁊ ideo ſubdit: Sicut tradide-
rūt nobis: q̄ ab initio ipſi viderūt. EVSE. ī eccle.
hiſto. Certꝰ ē qꝛ veritatē vel paulo exponēte: vel a-
lijs apoſtolis q̄ ab initio ipi viderāt vel ſibi tradide-
rāt cōſecutus ſit. CHRY. Dicit aūt: Viderūt: quia
hic maxime robur nanciſcit̄ credulitatis: qđ addi-
ſcit̄ ab his q̄ ꝑſentialiter viderūt. ORI. Palā ē au
tem qꝛ cuiuſdā doctrīe finis ē in ipſa doctria: ſicut
geometrice. alteriꝰ vero doctrine finis ī opere cōpu
tat̄: ſicut medicīe: ⁊ ita ē ī ſermōe dei. Et iō poſtq̄ꝫ

ſignificauerat ſcientiã ex hoc qḋ dixerat: Ipſi vide-
rũt. demõſtrat opera: ex hoc qḋ ſequit᷑: Et miniſtri
fuerũt ſermõis vel verbi. AMBRO. Nã cõgnuit
iſta locutio vt maiꝰ myſteriũ verbi q̃ʒ auditũ eẽ cre
damus: ſed q: nõ prolatiuũ verbũ ſed ſubſtãtiale ſi-
gnificat᷑: nõ vulgare verbũ ſed celeſte ĩtelligamus:
cui apoſtoli miniſtrarũt. CYRIL. Quod autẽ di-
cit huiꝰ verbi viſores fuiſſe apoſtolos cõcordat cuʒ
iohãne q̇ dicit: Verbũ caro factũ ẽ ⁊ habitauit ĩ no
bis: ⁊ vidimꝰ gloriã eiꝰ. Verbũ nãq̧ mediãte carne
viſibile factũ ẽ. AMB. Nõ ſolũ autẽ ſm corpꝰ vi
derũt dñm: ſed etiã ſm verbũ. Viderũt enĩ verbum
q̇ cũ moyſe ⁊ helia viderũt gloriã verbi. alij nõ vide
rũt: q̇ corpꝰ tm̃modo videre potuerũt. ORI. Et in
exodo quidẽ ſcriptũ ẽ: Populus videbat vocẽ dñi:
vox autẽ audit᷑ potiꝰ q̃ʒ videt᷑. Sed ꝓpterea ita ſcri
ptũ ẽ: vt oſtẽderet᷑ nobis alijs videre oculis vocem
dñi q̇bus illi aſpiciũt q̇ merent᷑. Porro ĩ euãgelio
nõ vox cernit᷑: ſed ſmo q̇ voce pſtãtior ẽ. THEO.
Ex hoc enĩ manifeſte innuit᷑: ꝙ lucas nõ fuit diſci-
pulus ab initio: ſed ꝓceſſu tẽporis. Alij autẽ fuerũt
diſcipuli ab initio: vt petrꝰ ⁊ filij zebedei. BEDA:
Et tamẽ matheꝰ quoq̧ ⁊ iohãnes ĩ multis q̃ ſcri-
berẽt ab his q̇ infantiã: pueritiã: genealogiãq̧ eius
ſcire ⁊ geſtis ĩtereſſe potuerãt audire opꝰ habebãt.
ORIGE. Deide facultatẽ ſcribẽdi replicat: qm̃ ea
q̇ ſcripſit: nõ rumore cognouit: ſed ab initio fuerat
ipſe ſubſecutꝰ. vñ ſequit᷑: Viſum ẽ ⁊ mihi aſſecuto a
pricipio oĩa diligẽter ex ordĩe tibi ſcribere optime
theophile. AMBRO. Cũ dicit: Viſũ ẽ ⁊ mihi non
negat deo viſũ: a deo enĩ pparat᷑ volũtas hominũ.
Prolixiorẽ aũt hũc euãgelij librũ q̃ʒ ceteros eẽ ne-
mo dubitauerit: ⁊ iõ nõ ea q̃ falſa ſunt: ſʒ q̃ vera ſibi
vẽdicat. Et iõ dicit: Aſſecuto quidẽ oĩa viſũ ẽ ſcribe
re. nõ oĩa: ſed ex oĩbus: q: q̃ fecit ieſus ſi ſcribãt᷑ oĩa:
nec ipm mundũ cape arbitror. cõſulto autẽ q̇ ab a-
lijs ſũt ſcripta pterijt: vt ꝓprijs q̇buſdã ſinguli euã-
gelior libri myſteriorũ geſtorũq̧ miraculis emine-
rẽt. THEO. Scribit aũt ad theophilũ virũ ĩclytũ
fortaſſis ⁊ pricipẽ: q: qḋ dicit Optĩe: nõ dicebatur
niſi pncipibꝰ ⁊ pſidibꝰ: ſicut ⁊ paulꝰ feſto pſidi dixit:
Optĩe feſte. BEDA: Theophilꝰ aũt ĩterpretatur
amãs deũ: vel amatꝰ a deo. q̇ſq̇s ergo amat deũ ſi-
ue a deo ſe deſiderat amari: ad ſe ſcriptũ putet euã-
geliũ: ⁊ vt ſibi datũ munꝰ ſibiq̧ cõmendatũ pignuſ
cõſeruet. Nõ aũt nouor quorũlibet eidẽ theophi-
lo ⁊ velut ignotor rõ pãdenda: ſʒ eor de q̇bus eru-
ditus ẽ verborũ ꝓmittit᷑ veritas exprimẽda cũ ſub-
dit᷑: Vt cognoſcas eor verborũ de q̇bus eruditꝰ es
veritatẽ. ſ. vt quo q̇d ordĩe a dño geſtũ dictũve ſit:
agnoſcere queat. CHRY. Vel aliter: vt certitudi
nẽ habeas ⁊ ſecurꝰ exiſtas: que auditu precepas ꝓ
ſpicies ĩ ſcriptura. THEO. Plerũq̧ enĩ cum ſine
ſcripto aliq̇d dicit᷑: calũniant᷑ illud quaſi falſũ. cũ
vero q̇s q̃ dicit ſcripſerit: tũc magis credimꝰ: q̇ſi ni-
ſi putaret vera non ſcriberet. CHRY. Vel aliter:
Totũ euãgeliſte ꝓemiũ duo cõtinet: cõditionẽ co-
rũ q̇ ãte eũ euãgeliũ ſcripſerãt: puta matthei ⁊ mar
ci: ⁊ rurſũ cur ⁊ ipſe ſcribere ꝓpoſuit. Cũ vero dixiſ-
ſet: Conati ſũt. vocabulũ potens applicari ⁊ ad pre
ſũptuoſe aggrediẽtes materiã ⁊ ad honeſte ptractã
tes illã. Duabꝰ additiõibꝰ dubiã ſniam certificat: ꝑ

mo quidẽ q: dixit: Que ĩ nobis cõplete ſunt rerũ: ſe
cũdo q: dixit: Sicut tradiderunt nobis q̇ ab initio
ipſi viderũt. Simul aũt h̓ quod dico Tradiderũt: i-
dicare mihi videt᷑ ꝙ ⁊ ipſi moneãt ꝓpagare: velut
enĩ illi tradiderũt: ipſos quoq̧ oportebit accipien-
tes ſeriatim adĩuicẽ ꝓmulgare. Modũ autẽ cõmẽ
dãtes ſcripture q̃ tradita fuerãt: cõtingebãt ĩconue
niẽtia plurima ꝓuenire diuturnitate tẽporis. vnde
merito qui de primis viſoribꝰ verbi ⁊ miniſtris vbi
aceperãt in ſcriptis vniuerſo mũdo traditionẽ pſti
terũt: ⁊ calũnias ꝓpellẽtes: ⁊ obliuionẽ deſtruẽtes
⁊ ex ipſa traditiõe integritatẽ accõmodãtes. .I.

Fuit ĩ diebꝰ herodiſ regis iude
ſacerdos q̇daʒ noĩe zacharias
d̓ uice abia: ⁊ uxor illiꝰ de filia
bꝰ aaron: ⁊ nomẽ eiꝰ eliſabeth. Erãt
aũt iuſti ambo añ deũ: incedẽtes in
oĩbꝰ mãdatis ⁊ iuſtificationibꝰ dñi ſi
ne q̃rela. Et nõ erat illis filiꝰ: eo ꝙ
eſſet eliſabeth ſterilis: ⁊ ambo pro
ceſſiſſent in diebus ſuis.

CHRY. Euãgelice narrationis exordiũ a zacharia
ſumit ⁊ natiuitate iohãnis: mirũ ãte mirũ ediſſerẽs
minꝰ añ maiꝰ. nã q̇m virgo paritura erat: ꝓpriam
grã vt vetꝰ priꝰ cõciperet. Declarat autẽ tẽpus cum
dicit: Fuit ĩ diebꝰ herodis. et adijcit dignitatẽ cum
ſubdit: Regis iude. Aliꝰ autẽ herodes fuit q̇ iohã-
nẽ occidit: ſed ille tetrarcha fuit: hic autẽ rex. BE
DA: Tẽpus autẽ herodis alienigene regiſ dñico at-
teſtat᷑ aduẽtui. Predictũ nãq̧ fuerat: q: nõ defici-
et pricepſ de iuda: neq̧ dux de femore eiꝰ donec ve
niat q̇ mittẽdus ẽ. Ex quo enĩ patres ex egypto exie
rũt ſue gẽtis iudicibꝰ vſq̧ ad ſamuel ꝓphetã: ac de
ĩde regibꝰ vſq̧ ad trãſmigrationẽ babylonie regeba
tur. Poſt redditũ vero babylonie ꝑ põtifices rerũ
ſũma gerebat᷑: vſq̧ ad hircanũ regẽ ſimul ⁊ pontifi
cẽ: quo ab herode ĩterempto: iudee regnũ ipſi hero-
di alienigene iuſſu auguſti ceſaris tradit᷑ guberñã-
dum: cuiꝰ. xxxi. ãno iuxta ꝓphetiã ſupradictã q̇ mit
tẽdus erat aduenit. AMBRO. Docet aũt nos di-
uina ſcriptura ñ ſolũ mores ĩ his q̇ ꝑdicabiles ſũt:
ſed etiã parẽtes oportere laudari: vt veluti trãſmiſ-
ſa ĩmaculate puritatis hereditas: in his quos volu-
mus laudare ꝑcellat. Nõ ſolũ igit᷑ a parẽtibus ſed
etiã a maioribꝰ ſancti iohãnis nobilitas ꝓpagatur
nõ ſeculari ptãte ſublimis: ſed religiõis ſucceſſione
venerabilis. Plena ẽ igit᷑ laudatio q̃ genꝰ: mores:
officiũ: factũq̧ iudiciũ cõprehẽdit. officiũ ĩ ſacerdo
tio. vñ dicit: Sacerdos quidã nomie zacharias.
BEDA ĩ ho. De ſacerdotali enĩ proſapia Iohãnes
ortꝰ: vt eo potẽtius imitationẽ ſacerdotij ꝑconiza
ret quo ipſe ad ſacerdotale genꝰ ptinere clareſceret.
AMBRO. Genꝰ autẽ cõprehẽdit ĩ maioribus. vñ
ſequit᷑: De vice abia. i. nobiliter familias. BEDA:
Erãt enĩ pricipes ſanctuarij. i. ſũmi ſacerdotes tã de
filijs eleazar q̃ʒ de filijs ithamar: quor vices ſm mi
niſteria ſua vt ĩgrederent᷑ domũ dei. xxiiij. ſortibus
dauid diſtixit: in quibus familie abia de qua zacha